

RAAD VAN BEHEER
HOUDEN VAN HONDEN

HOUDEN VAN HONDEN IN WOORD EN BEELD

Jaaroverzicht 2023

WWW.HOUDENVANHONDEN.NL

HOUDEN VAN HONDEN IN WOORD EN BEELD

Jaaroverzicht 2023

RAAD VAN BEHEER
HOUDEN VAN HONDEN

INHOUD

VOORWOORD	4
OVER DE RAAD VAN BEHEER	6
THEMA'S 2023	7
FOKKEN, GEZONDHEID & GEDRAG	7
EDUCATIE, ACTIVITEITEN & EVENEMENTEN	12
HOND & MAATSCHAPPIJ	18
NEDERLANDSE SPORT KAMPIOENEN 2023	21
KYNOLOGISCHE CIJFERS 2023	22

VOORWOORD

DE KRACHT VAN SAMENWERKING

Het jaarverslag van onze vereniging geeft een mooi beeld van de vele evenementen en projecten die het afgelopen jaar zijn georganiseerd door en voor onze leden. De deelnemers die actief zijn bij ons en onze aangesloten verenigingen en partners spelen hierin een belangrijke rol.

Wij zijn zeker niet compleet in het weergeven van onze activiteiten en projecten in dit jaarverslag. Wij geven een compacte terugblik op onze centrale thema's; Fokken, gezondheid & gedrag, Educatie, activiteiten & evenementen, Hond & maatschappij. Daarnaast een overzicht van de Nederlandse Sport Kampioenen 2023 en de Kynologische cijfers 2023. Wij verwijzen u graag naar onze website 'www.houdenvanhonden.nl' onze maandelijkse digitale nieuwsbrief Raadar en de wekelijkse updates via onze sociale mediakanalen om goed en volledig geïnformeerd te zijn over alles wat er speelt bij ons en onze aangesloten verenigingen en partners.

Wij hebben ook in 2023 de kracht van samenwerking ten volle benut. De samenwerking met onze 7 Europese partner kennel clubs krijgt steeds meer vorm en inhoud. De onderlinge kennis en data uitwisseling is zeer waardevol en geeft ons goede inzichten en ankerpunten die ons ook weer helpen bij het vormen van ons nationale beleid.

De samenwerking met de landelijke politiek en het Ministerie van LNV heeft het afgelopen jaar veel aandacht gekregen en ook hier zien wij dat het onderling delen van kennis en ervaringen extra inzichten geeft. Dit zorgt voor meer begrip voor elkaars standpunten. Voor 2024 hopen wij de verdieping in deze samenwerking nog sterker en omvangrijker te maken.

De samenwerking met onze commerciële partners heeft het afgelopen jaar veel aandacht gekregen en het gaat hier niet alleen om het financiële aspect maar ook om het delen van kennis en ervaringen. Onze partners maken onderdeel uit van internationaal opererende organisaties waar dierenwelzijn leading is in de strategie en visiebepaling. De projecten die wij gezamenlijk vormgeven voor onze leden en deelnemers helpen ons verder te professionaliseren en te actualiseren in onze samenwerking.

Onze medewerkers op kantoor en in de buitendienst zijn dagelijks actief om een goede en reële support te geven aan onze klanten en relaties. Onze buitendienst bezoekt dagelijks vele fokkers en eigenaren van stamboomhonden en probeert een luisterend oor te bieden en te adviseren bij het fokkerij en registratie proces. De fokkerij van stamboomhonden staat in Europa onder druk. In Nederland en in veel landen zien wij het afgelopen jaar een significante daling in het aantal registraties in het stamboek.

De vraag naar zorgvuldig gefokte stamboompups lijkt enigszins verzadigd. In Nederland creëren wij ongeveer 25% van de totale jaarlijkse aanwas van pups. De onwetendheid bij de consument die op zoek is naar een pup is nog steeds groot. Hoe dan ook zijn wij trots op de besluiten die de Nederlandse kynologie heeft genomen om de fokkerij van stamboomhonden nog transparanter en inzichtelijker te maken. Met het besluit van de Algemene Vergadering van december om de foknormen per ras te gaan invoeren maken wij een meetbaar verschil in het land en uiteindelijk in de kwaliteit van de stamboomhondenfokkerij in Nederland.

Wij vinden het van groot belang om de consument te bereiken die op zoek is naar een gezonde, sociale en verantwoord gefokte pup.

Rony Doedijns
kynologisch directeur

Daarom ontwikkelen wij samen met onze leden en partners een sterke campagne om de consument te bereiken. Onze aangesloten fokkers verdienen deze support en ondersteuning van de koepelorganisatie die wij zijn voor het verantwoord houden van honden in Nederland.

Samenwerking in de volle breedte en in al zijn facetten zal ook in 2024 het belangrijkste zijn voor ons gezamenlijke succes. Wij blijven graag met u samenwerken en hopen samen met u onze uiteindelijke gezamenlijke doelstellingen voor onze geliefde viervoeters en hun eigenaren te realiseren.

Wij willen alle vrijwilligers, leden, fokkers, medewerkers, partners en relaties bedanken voor hun enorme inzet en betrokkenheid in het afgelopen jaar en hopen u te ontmoeten tijdens onze evenementen in 2024.

Hildeward Hoenderken
voorzitter

OVER DE RAAD VAN BEHEER

De Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland (hierna: Raad van Beheer) is het overkoepelende landelijke orgaan op het gebied van het houden van honden in Nederland. Kynologie staat voor alles dat te maken heeft met de relatie tussen mens en hond. Kynologie omvat dus kennis van het fokken van honden, maar ook kennis op het gebied van gezondheid en welzijn van honden. Ook alle vormen van hondensport en actief bezig zijn met je hond worden gerekend tot de kynologie.

In Nederland worden zo'n 1,7 tot 1,9 miljoen honden gehouden. Het aandeel daarin van rashonden met een stamboom bedraagt 25 tot 30 procent, in totaal ongeveer 500.000 honden. In Nederland worden circa 300 rassen officieel erkend. Ongeveer 1 op de 5 huishoudens heeft één of meer honden.

De Raad van Beheer staat voor gezonde en sociale rashonden met een goed welzijn. Dit betekent dat de gezondheid, het welzijn en het sociaal gedrag van rashonden leidend zijn. Pas als deze aspecten geborgd zijn, kan worden gestuurd op andere aspecten die gerelateerd zijn aan het fokken, aanschaffen en houden van rashonden. Daartoe gaat de Raad van Beheer in gesprek met zijn leden en hun achterban, fokkers en rashondenliefhebbers, maar ook met de politiek, de overheid, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen en het bedrijfsleven.

Bij de Raad van Beheer zijn meer dan 300 verenigingen aangesloten. Dit zijn rasverenigingen, lokale kynologenclubs en bijzondere verenigingen. Deze verenigingen kiezen via de Algemene Vergadering een bestuur. Het bestuur is onbezoldigd en bestaat uit minimaal zeven en maximaal negen personen. Het bureau van de Raad van Beheer ondersteunt het bestuur in de voorbereiding, vorming en uitvoering van het beleid. Bij het bureau werken zo'n veertig personen.

THEMA: FOKKEN, GEZONDHEID & GEDRAG

In dit themahoofdstuk laten wij zien welke ontwikkelingen er in het verslagjaar waren met betrekking tot fokken, gezondheid en gedrag. Dit zal zoveel mogelijk in een chronologische (tijds)volgorde zijn.

SENIOR STAMBOOMHOND VAN DE MAAND

In 2023 is er iedere maand een andere rasgroep aan de beurt waaruit honden kunnen worden genomineerd voor de titel Senior Stamboomhond van de maand. Met deze verkiezing laten we zien dat onze zorgvuldig gefokte stamboomhonden gezond oud kunnen worden.

Het uiteindelijke doel is ook de senior honden in het zonnetje te zetten die een mooie bijdrage hebben geleverd aan de passie tussen mens en (senior) hond. Uiteindelijk zijn er 10 FCI-groeps-winnaars met ieder een mooi, eigen verhaal uitgekomen.

Het blijkt uiteindelijk onmogelijk om een overall winnaar te kiezen, wat ons heeft doen besluiten om doormiddel van een Senior Stamboomhond Jaarkalender alle winnaars nogmaals in het zonnetje te zetten.

ONTWIKKELINGEN RONDOM BRACHYCEFALE HONDEN

Voor de Raad van Beheer staat het welzijn van honden voorop! We begrijpen de zorgen over honden en katten die lijden onder hun uiterlijke kenmerken. Ook wij willen naar een Nederland waar geen enkel huisdier meer hoeft te lijden onder zijn of haar uiterlijk.

De plannen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit om een houdverbod in te stellen voor dieren die lijden onder hun uiterlijke kenmerken hebben we op de voet gevolgd gedurende het jaar. Daar waar nodig hebben we onze expertise met het ministerie gedeeld. We merken dat ze onze input als waardevol ervaren en dat we als een serieuze gesprekspartner gezien worden.

Gedurende 2023 zijn er rondom de brachycefale honden meerdere belangrijke en ook zeker positieve ontwikkelingen geweest die we kort op een rijtje zetten:

BOAS-Screening gelanceerd in Noord-Amerika | Zoals bekend promoot de Raad van Beheer sinds enkele jaren de BOAS-screening voor brachycefale honden, ontwikkeld door de Cambridge University.

Dat deze gevalideerde screening belangrijk is, blijkt uit het feit dat deze in 2023 ook in Canada en de Verenigde Staten gelanceerd is.

Mopshondje tijdens looptest

De honden worden voor en na de looptest beluisterd

Shih Tzu tijdens looptest

Succesvolle BOAS-nulmeting | Op zondag 26 maart vond in het Dogcenter in Kerkwijk de tweede BOAS-nulmeting plaats bij honden die horen bij de brachycefale rassen. In totaal zijn er 144 honden beoordeeld, onder meer om te zien of ze functioneel kunnen ademen. In 2022 deden we de eerste nulmeting bij 65 honden, wat het totaal brengt op meer dan 200 honden.

Onderscheiding Dr. Jane Ladlow mooie stap in verdere ontwikkeling BOAS-screening | Met de Didier- Noël Carlotti Award 2023 wil de Federation of European Companion Animal Veterinary Associations (FECAVA) de uitstekende bijdrage benadrukken die Dr. Ladlow heeft geleverd aan de veterinaire beroepsgroep bij het bewust en inzichtelijk maken van de gezondheidsproblemen van brachycefale honden.

PROTOCOLLERING HARTONDERZOEK

Op woensdag 8 februari kwamen op ons initiatief de rasverenigingen bijeen die een screening naar hartproblemen in het fokreglement hebben opgenomen. Voor deze gelegenheid was Niek Beijerink, specialist veterinaire cardiologie, aanwezig om een presentatie te verzorgen en vragen te beantwoorden.

Het onderwerp was met name de protocollering van het hartonderzoek, maar ook andere belangrijke onderdelen werden besproken. Beijerink maakte tijdens deze bijeenkomst duidelijk dat screening op sommige hartproblemen echt heel moeilijk is. Wanneer een aandoening door de jaren heen erger wordt, zoals DCM (dilatatieve cardiomyopathie), is het belangrijk dat je bij de eerste geringe afwijking al een alarmbel laat rinkelen.

Net als mensen krijgen ook honden soms op latere leeftijd klachten. Dat hoeft geen probleem te zijn. Je wilt voorkomen dat er op jonge(re) leeftijd problemen ontstaan die een goed welzijn of een normaal leven (kwaliteit en kwantiteit) in de weg staan. Beijerink vindt het de verantwoordelijkheid van dierenartsen om uniform en geprotocolleerd te werken. Als dierenarts moet je weten wat je kunt en waar je geen conclusies aan moet verbinden. Eigenaren moeten erop kunnen vertrouwen dat de resultaten betrouwbaar maar ook herhaalbaar zijn.

We gaan de input uit deze bijeenkomst gebruiken voor het protocolleren van het onderzoek.

RASVERENIGING OVERWINT ERFELIJKE ZIEKTE “KOOIKERVERLAMMING”

Het Nederlandse Kooikerhondje is een populair ras, in ons land worden er naar schatting zo'n 2.000 gehouden. Ook in het buitenland (Duitsland, Scandinavië en zelfs de VS) is het hondje populair. Helaas kreeg dit ras te maken met erfelijke aandoeningen. Door een gericht fokbeleid en door goed samen te werken met fokkers en wetenschappers, wist de Vereniging Het Nederlands Kooikerhondje (VHNK) deze effectief te bestrijden.

De rasvereniging VHNK werkt er met haar circa 900 leden hard aan om het ras gezond te houden. Voorzitter Kerstin Ueckert: 'Het Nederlandse Kooikerhondje is een gezond ras, de hondjes worden wel tot 17 jaar oud. Daar doen we veel voor, samen met onze fokkers en zo nodig met de hulp van de wetenschap. Omdat het Kooikerhondje ook populair is in het buitenland, onderhouden we tevens nauw contact met rasverenigingen in twaalf landen. Dat blijkt een heel waardevol netwerk te zijn.'

Een mooi voorbeeld hoe de georganiseerde kynologie van essentieel belang kan zijn voor het oplossen van aandoeningen die vaak lang geleden ontstaan zijn.

EU TREKT STRENGE REGELGEVING IN- EN UITVOER HONDENSPERMA IN

De Europese regelgeving voor in- en uitvoer van hondensperma binnen de EU, bekend onder de naam TRACES, is vervallen in 2023. Vanaf nu is certificering met een TRACES-NT-certificaat niet meer nodig. Dat maakt de uitwisseling van hondensperma binnen de EU weer een stuk eenvoudiger.

FOKNORMEN: STAP VOORUIT IN ZORGVULDIGE FOKKERIJ

Op de Algemene Vergadering (AV) van de Raad van Beheer op 2 december was één van de belangrijkste agendapunten het invoeren van foknormen voor een nog zorgvuldigere fokkerij, voorheen bekend als Normenmatrix. De foknormen zijn met een overgrote meerderheid aangenomen door onze leden tijdens deze AV.

We gaan nu met de rasverenigingen in overleg welke foknormen moeten gelden voor hun ras. **De foknormen zijn bijvoorbeeld verplichte screeningsresultaten, zoals elleboogdysplasie of heupdysplasie, of een minimale fokleeftijd.** Als de normen eenmaal zijn vastgesteld worden deze op onze website gepubliceerd. Vijf tot tien maanden later zullen ze ook echt gecontroleerd gaan worden en op de stamboom worden vermeld. Dit betekent concreet dat in 2024 de eerste stambomen met vermelding uitgegeven gaan worden. Hiermee geven we inzicht in de maatregelen die de fokker genomen heeft om gezonde en sociale pups te fokken. Het is overigens géén gezondheidsgarantie; die kan bij fokken nooit gegeven worden.

Rashondenfokkers die zich houden aan de foknormen voor hun ras onderscheiden zich van fokkers die zich niet conformeren aan deze zorgvuldige fokkerij. Door de vermelding op de stamboom, ziet de consument in één oogopslag of pups gefokt zijn volgens de fokvoorwaarden voor dit ras.

Wij hopen dat deze aanpak gevolg zal krijgen binnen de totale hondenfokkerij in Nederland, zodat een duurzaam fokbeleid een algemeen goed wordt voor alle hondenfokkers, ongeacht of ze rashonden of look-alikes fokken.

RELEVANTE GEZONDHEIDSTHEMA'S

We vinden het erg belangrijk om **relevant te communiceren**, daar horen ook gezondheidsthema's bij die op dat moment veel in de media naar voren komen en waar de hondenliefhebbers graag meer over willen weten. We proberen op onze website, in de Raadar en op Social Media dan ook een zo breed mogelijke doelgroep te voorzien van deze relevante informatie!

In 2023 waren dat onder andere de volgende thema's. Hieronder bij allemaal een korte toelichting.

Grasaren | Ook wel 'kruipers' genoemd, kunnen in de periode juni-augustus vervelende problemen veroorzaken bij je hond. Grasaren hebben weerhaakjes die makkelijk in de vacht, neus, oren en ogen van je dier terechtkomen en zelfs de huid binnendringen. Gezondheidsproblemen kun je zeker voorkomen, maar dan moet je wel alert zijn.

Teken | Een teek is een klein zwartbruin spinnetje dat overal in Europa voorkomt. Hij bijt zich vast en zuigt zich vol met bloed van zijn 'gastheer'. Daarbij kan hij ziekten als Babesiose, ziekte van Lyme of Ehrlichiose overbrengen. Teken komen in het hele land voor in bossen, duinen, heidegebieden, beschutte weilanden, parken en tuinen. Ze zitten vooral in hoog gras of tussen dode bladeren, het liefst bij bomen of struiken. Van daaruit stappen ze over op passerende dieren, maar ook op mensen.

Hooikoorts | Ook honden kunnen last hebben van hooikoorts. Net als bij mensen wordt deze veroorzaakt door overgevoeligheid voor bepaalde stoffen, zoals pollen, grassen, huisstofmijt of schimmels. Bij honden uit hooikoorts zich meestal in de vorm van jeuk, huidontstekingen en rode, kale plekken in de vacht.

Winters weer | Waar moet je op letten? Ook al hebben honden over het algemeen een goed isolerende vacht, bij temperaturen vanaf 10 graden (kleine honden), 7 graden (middelgrote honden) en 4 graden (grote honden) boven nul en lager is er kans op onderkoeling. Vooral puppy's maar ook oude, zieke, kleine, lichte of dunbehaarde honden zijn kwetsbaar voor kou. Signalen voor onderkoeling zijn rillen, overeind staande haren en een zwakke ademhaling.

Uiteraard zijn sommige thema's ieder jaar weer relevant en ook belangrijk om nogmaals onder de aandacht te brengen. Op de pagina "[kopen, verzorgen en opvoeden van je hond](#)" op onze website komen o.a. bovenstaande thema's uitgebreid aan bod.

THEMA: EDUCATIE, ACTIVITEITEN & EVENEMENTEN

In dit themahoofdstuk laten wij zien welke (bijscholings)activiteiten en evenementen er in het verslagjaar waren. Dit zal zoveel mogelijk in een chronologische (tijds)volgorde zijn.

HOND VAN HET JAAR SHOW 2022

Op zaterdag 28 januari vond de Hond van het Jaar Show 2022 plaats in Event Center Dordrecht. Het was een prachtige, feestelijke show met de mooiste honden van het land. Uiteindelijk wordt Dashond Langhaar 'Plesman vd Hoefstal' van Kees Versluis verkozen tot Hond van het Jaar 2022. Reserve Best in Show wordt de whippet "Crème Anglaise's Irish Cream" van Jan Willem Akerboom-van der Schaaf.

Internationaal keurmeester Nadja Timmermans-Kadenko keurde de Best In Show. Hoe was het voor haar? Nadja: 'Dat was natuurlijk geweldig, een grote eer. 'Alle deelnemende honden aan de BIS-keuring hadden het volgens Nadja in zich om te winnen. Was het erg moeilijk om dan de winnaars eruit te halen? Nadja: 'Je moet weten wat binnen een bepaald ras de haalbare kwaliteit is. Daarvoor moet je diep geworteld zijn in de kynologie en de

verschillende rassen heel goed kennen. Dan weet je al gauw of een hond een topper is – beter dan uitmuntend. Voor de winnende Dashond geldt dat zeker: heel mooi silhouet, mooi recht op de benen, goede bodemafstand, heel adellijk, heel functioneel. Hij loopt en staat heel erg goed. Een terechte winnaar!'

Beste van de Nederlandse Rassen wordt Wetterhoun 'Jeppe' van Anita Hoogendoorn en beste veteraan de Portugese Waterhond 'Leena' van Ilona Griffioen-van Beek.

Winnaar Hond van het jaar show 2022

AANKEURING SILKEN WINDSPRITES

Om mee te kunnen doen aan tentoonstellingen en wedstrijden moeten honden zijn ingeschreven in het Nederlandse Hondenstamboek (NHSB). Veel van de in Nederland wonende Silken Windsprites, die sinds 1 september 2022 nationaal erkend zijn, hebben geen officiële stamboom. Om alsnog in het NHSB te worden opgenomen, moeten ze aangekeurd worden. Op zaterdag 21 januari 2023 vond deze aankeuring plaats.

Een aankeuring houdt in dat twee ervaren keurmeesters de hond beoordelen. Het gaat daarbij om het uiterlijk én het karakter. De keuring werd verricht door keurmeesters Willem Buitenkamp en André van der Broek. Er waren achttien Silken Windsprites aanwezig voor de keuring. Een volgende stap is het vinden of oprichten van een rasvereniging om de belangen van dit fraaie ras te behartigen.

KENNIS TOUR SESSIES

Ook in 2023 was de Kennis Tour weer een groot succes! Een mooi gevarieerd programma met boeiende sprekers. De rapportcijfers voor de lezingen waren overall weer erg hoog.

De sprekers en onderwerpen waren:

- **Niek Beijerink** met de lezing: hartziektes bij honden (diagnostiek, therapie en preventie)
- **Erna Upmeijer** met de lezing: wegwijs voor de beginnende exposant
- **Hans Nauwynck** met de lezing: update caniene herpesvirus type 1 infecties bij de hond
- **Herman Hazewinkel** met de lezing: Heupdysplasie, elleboogdysplasie en andere skelet- aandoeningen; kreupelheid, erfelijkheid en voorkómen
- **Adee Schoon** met de lezing: Neuswerk en speuren

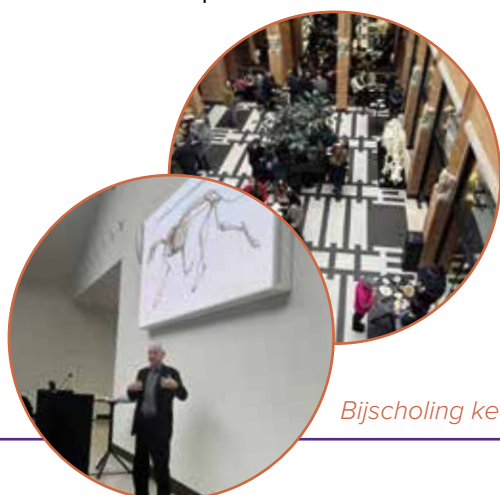
BIJSCHOLING KEURMEESTERS

Het is verplicht voor (exterieur)keurmeesters om zich regelmatig bij te scholen. De commissie keurmeesters houdt zich bezig met het organiseren van deze nascholingsdagen. Gedurende het jaar heeft de commissie twee sessies georganiseerd in het Anatomiegebouw te Utrecht.

In het weekend van 11 en 12 februari verzorgde de gerenommeerde Duitse onderzoeker prof. dr. Martin Fischer, hoogleraar Speciale Zoölogie en Evolutiebiologie aan de Friedrich Schiller University in Jena, twee Engelstalige lezingen over zijn onderzoeken naar de constructie en het bewegingsapparaat van honden. Vanwege de grote belangstelling was de inschrijving ook geopend voor exposanten en fokkers. In totaal 260 keurmeesters en fokkers/exposanten waren aanwezig gedurende het weekend.

Op onderhoudende, humorvolle wijze doceerde Martin Fischer over verschillende onderwerpen binnen de anatomie en bewegingsleer. Behalve over zijn baanbrekend onderzoek, waarover hij zijn bekende boek schreef (Dogs in Motion), sprak hij onder meer als primeur over de nieuwste resultaten van het onderzoek naar de beweging vanuit de voorhand, het nieuwe longitudinaal onderzoek naar de ontwikkeling van het gangwerk vanaf puppyleeftijd, het gangwerk in komen en gaan en van opzij, de veel gemaakte fouten in het beoordelen van hoekingen en gangwerk bij brachycefale rassen.

30 september hadden we de 2e nascholingsdag voor exterieurkeurmeesters, het centrale thema was gedrag. Er waren twee interessante lezingen van Caroline Koetsenruijter en Eline Teygeler. Caroline haar lezing ging over agressie bij mensen en hoe hier mee om te gaan. Eline haar lezing ging over het gedrag van honden. Wat zegt een bepaalde houding van een hond over zijn/haar gedrag? In de middag zijn de deelnemers zelf met het onderwerp aan de slag gegaan.

Bijlesing keurmeesters

WOW COMPETITIE 2022

In 2022 startte de Raad van Beheer de WoW-showcompetitie, waarbij een showhond met zijn tentoonstellingsresultaten het hele jaar punten kan verzamelen en zo de Winner of Winners (WoW) kan worden voor zijn ras. Op 1 maart 2023 krijgen de deelnemers een e-mail met hun certificaat met bijbehorende positie.

In totaal gingen er maar liefst 11.000 e-mails uit naar eigenaren en 2.500 naar de eigenaren van een kennelnaam. In de Winner of Winners-competitie worden punten toegekend voor de behaalde kwalificatie, plaatsing en prijzen, zoals het (reserve-) CAC en BOB. De punten van alle tentoonstellingen waaraan een hond heeft deelgenomen, worden bij elkaar opgeteld en zo ontstaat per ras een winnaar. Deze hond krijgt de titel Winner of Winners 2022, afgekort als WoW22. Een unieke titel dus!

DE NATIONALE

Zaterdag 24 juni was het tijd voor het jaarlijkse event De Nationale, waaraan uitsluitend Nederlandse hondenrassen mee doen. Deze hondenrassen, met een rijke geschiedenis die teruggaat tot honderden jaren geleden, vormen een belangrijk deel van ons waardevolle culturele erfgoed.

Onze directeur, Rony Doedijns, gaf ook een mooie terugblik op de dag; 'Het was een schitterende dag om ons nationale evenement voor onze nationale hondenrassen te organiseren, een viering van ons culturele erfgoed! De locatie (Utrechtse Rashonden Vereniging) was perfect, gelegen in het hart van het land, waar onze Nederlandse rassen zich op hun best konden presenteren. Het was fantastisch om onze eigen hondenrassen zo samen te zien komen, elk met hun natuurlijke verschijningsvorm, zonder poespas. We kijken met trots terug op deze unieke dag voor alle liefhebbers van onze Nederlandse hondenrassen.'

De winnaar van deze editie was de Saarlooswolfhond, Quirannak Van De Wolfdreuvnik van Paul Verbeeck.

RAAD VAN BEHEER YOUTH ZOMERKAMPEN

De zomerkampen zijn een mooie manier waarop wij de band tussen kinderen en honden op een verantwoorde manier willen versterken.

Midden augustus was het dan zover, de Raad van Beheer Youth zomerkampen 2023! We hadden voor beide leeftijds-categorieën (8 t/m 13 jaar & 13 t/m 21 jaar) een mooi gevarieerd programma.

Wat hebben we dit jaar zoal gedaan? Woofcamp, Agility, Dog Dance, Riemen maken, Detectie, Oud Hollandse Spelletjes, Hoopers, Clickerfun en trucjes, Schilderen met je hond, Bingo, Levend stratego en nog veel meer...

RAAD VAN BEHEER WERKT SAMEN MET EUROPESE KENNELCLUBS VOOR HONDENWELZIJN

Helsinki is van 6 tot 7 september gastheer van de derde bijeenkomst van acht Europese kennelclubs. De agenda van de bijeenkomst ging over de huidige situatie van de kennelclubs, de impact van de dierenwelzijnswetgeving in de deelnemende landen en samenwerking bij het bevorderen van de gezondheid en het welzijn van honden.

De bijeenkomst van acht kennelclubs bestaat uit de Finse, Deense, Nederlandse, Franse, Duitse, Italiaanse, Noorse en Zweedse kennelclubs.

Het doel is om informatie uit te wisselen en samenwerking te ontwikkelen om de gezondheid en het welzijn van rashonden te bevorderen.

Eerder in het jaar, 13 en 14 februari vond in Milaan al de tweede ontmoeting plaats.

UITREIKING GOUDEN & ZILVEREN ERESPELDEN

Op 14 oktober vindt in Heerlijkheid Mariënwaerd te Beesd de jaarlijkse uitreiking van de Raad van Beheer Erespelden plaats. Buitengewoon verdienstelijke kynologen komen in aanmerking voor deze onderscheidingen en worden voorgedragen door collega-kynologen.

Voorzitter van de Raad van Beheer Hildeward Hoenderken verrichtte de officiële handelingen.

Er werden dit jaar acht Gouden en twee Zilveren Erespelden uitgereikt. De Gouden Erespelden gingen naar Dirk-Jan Verkaik, Gerda Brouwer, Wim Wiersma, Ineke Zwaartman-Pinster, Coby Satter-Mol, Angeliqve Boekholt-de Kunder, Rens & Niesje Ladders. De Zilveren Erespelden gingen naar Anita van Bussel en Henk Slijkhuis. Tevens werd Wim Wiersma naar aanleiding van het beëindigen van zijn keurmeester carrière, benoemd tot erekeurmeester.

NIMROD, HET NEDERLANDS KAMPIOENSCHAP VOOR JACHTHONDEN BESTAAT 50 JAAR!

Het jaarlijkse topevenement op jachtproevengebied is de Nimrod-proef in november. Alleen op uitnodiging kun je hieraan deelnemen met je hond. Het is eigenlijk het Nederlands Kampioenschap voor jachthonden. Hiervoor worden de honden die in het afgelopen seizoen het best hebben gepresteerd op de jachtproeven uitgenodigd. Per jachthondenras kan er in principe maar één hond deelnemen. Je kunt als hond ook maar één keer in je leven deelnemen.

Het jaarlijkse topevenement op jachtproevengebied was in 2023 op zaterdag 11 november op een unieke locatie; Landgoed Heerlijkheid Mariënwaerd te Beesd. Omdat het een jubileum was, is er een eenmalige bijzondere invulling

gegeven aan de Nimrod. Dit jaar waren er niet 18, maar 21 deelnemers uitgenodigd voor de exclusieve proeven en daarnaast was er nog een extra jubileumproef.

De winnaar van de 50e editie was de Labrador Retriever Timberland's Yuna, eigenaar Rinus Biemans.

EVENT HOND2023: MOOIE INTERACTIE TUSSEN MENS EN HOND

Een groot aantal hondenliefhebbers uit alle windstreken verzamelden zich eind november in het WTC Expo te Leeuwarden voor het hondenevenement HOND2023. Net zoals bij voorgaande edities stond het event ook dit jaar in het teken van 'houden van honden'. Naast de hondenshows Fryslân Cup en Dutch Winner Show konden bezoekers genieten van een uitgebreid beursgedeelte en educatief programma boordevol demonstraties, lezingen en wedstrijden.

“Het evenement bood volop leuke activiteiten voor hond en baas. Bezoekers maakten tijdens de demonstraties kennis met diverse hondensporten, variërend van FCI Agility en hoopers tot jachttraining en dog dance. Tijdens de diverse lezingen kon men meer leren over hondenshows, het vinden van een geschikte dierenarts en waarom te kiezen voor een stamboomhond”, aldus event manager Nikky Goes.

Aan de hondenshow namen dit jaar ruim 5.000 honden van meer dan 200 verschillende hondenrassen deel. Voor de Fryslân Cup en Dutch Winner Show was een internationaal team van keurmeesters aangetrokken. De 'Best in Show' titel van de Fryslân Cup werd op vrijdag gewonnen door de Basset Hound uit Portugal van Mariia Avsiannikova. De 'Best in Show' Winner 2023 werd de Clumber Spaniel uit Nederland van Sandra Bakker.

Er was dit jaar ook weer een competitie voor junioren. Welke junior handler presenteert zijn/haar hond het beste? Hier is ook de unieke band tussen junior en hond heel belangrijk. Nederlands kampioen in Junior Handling werd Soleile Huikeshoven met haar Grand Basset Griffon Vendéen. Haar liefde voor honden blijkt ook uit haar deelname aan de televisieserie “Met Bromet naar Hondencursus”.

Winnaars Dutch Winner 2023

Winnaars Fryslân Cup 2023

Nederlands Kampioen Junior Handling 2023 Soleile Huikeshoven

THEMA: HOND & MAATSCHAPPIJ

In dit themahoofdstuk laten wij zien welke ontwikkelingen er in het verslagjaar waren met betrekking tot hond & maatschappij. Dit zal zoveel mogelijk in een chronologische (tijds)volgorde zijn.

KUDDEBESCHERMINGSHONDEN INZETTEN IN NEDERLAND?

Met de terugkeer van de wolf in Nederland is de discussie over het al dan niet bejagen van dit wettelijk beschermde dier weer opgelaaid. Tegenstanders van de jacht wijzen op de diverse maatregelen die herders kunnen nemen om aanvallen van wolven op hun kudde te voorkomen. Eén van die maatregelen is de inzet van kuddebeschermingshonden.

In landen waar de wolf nooit is weggeweest, wordt allang veelvuldig met deze honden gewerkt en zijn de positieve, preventieve effecten al volop bewezen. Ook hebben diverse pilots in Nederland aangetoond dat dit een effectieve manier van beschermen kan zijn. Wel is tijd, geld en toewijding nodig.

Op onze website kun je het volledige bericht teruglezen met ook informatie over rassen en organisaties die zich bezighouden met kuddebeschermingshonden.

HERDING EEN MOOIE HONDENSPORT EN HISTORISCH GEBRUIKSDOEL

Herding is een mooi voorbeeld hoe rashonden samenwerken met de 'herder'. Bij herding verplaats je de schapen van A naar B en laat je ze grazen, zonder de schapen en honden in gevaar te brengen. Het is uiteraard niet zo simpel als het lijkt; in de praktijk kom je allerlei obstakels tegen waar je geen grip op hebt, denk hierbij aan: verkeer, mensen, dieren, weersomstandigheden. Je verplaatst de schapen meestal over de weg, door bos en over heide en hier kom je deze factoren tegen waar de schapen en de honden aan gewend moeten zijn.

Midden augustus hadden we opnames bij een schaapskudde. De honden waren aan het trainen voor herding trials (dit zijn wedstrijden in schapenhoeden). Je kon zien dat de honden dit van nature heel graag doen. We hebben mooie opnames kunnen maken voor onze video's die deels terug te zien zijn op ons YouTube kanaal.

ECHTE HONDENBANEN

Honden zijn multifunctioneel. Ze vervullen meestal een sociale rol als huishond. Er zijn honden die naast deze sociale rol een echte hondenbaan hebben. Ze vervullen daarbij een ondersteunende rol als hulphond, speurhond of reddingshond. Gedurende 2023 waren er weer meerdere momenten dat deze honden met echte banen in het nieuws kwamen en die wij ook onder de aandacht gebracht hebben. Zoals onderstaande berichten:

Plouf de hulphond (PTSS) aanwezig tijdens dodenherdenking op de dam: Plouf is de hulphond van Royan. Ze zijn 24 uur per dag bij elkaar, dus toen hij de eer kreeg toebedeeld om als veteraan tijdens Dodenherdenking op de Dam te staan, was het vanzelfsprekend dat Plouf erbij zou zijn.

Nederlands reddingshondenteam vindt vier nog levende mensen in Turkije, negen dagen na aardbevingen (15 februari 2023).

VUURWERK BLIJFT EEN NACHTMERRIE VOOR HONDEN

Oud en Nieuw betekent champagne en vuurwerk. Feest dus voor veel mensen, maar niet voor honden, die vaak vreselijk bang zijn. En niet zonder reden, omdat vuurwerk levensgevaarlijk voor hen kan zijn.

Ook in 2023 scharen we ons weer achter het online vuurwerkmanifest. De initiatiefnemers van het manifest zijn voor een verbod op consumentenvuurwerk en zien in plaats daarvan liever professionele vuurwerkshows. Waar wij ook voor strijden uiteraard. Daarom hebben we in meerdere edities van onze Raadar en ook op social media aandacht besteed aan dit belangrijke onderwerp.

Registreer je hond | Richting Oud en Nieuw komt ook weer het belang naar voren om honden te registreren bij een Databank! Schrikken honden door het vuurwerk en ontsnappen ze uit huis of tijdens de wandeling dan kunnen ze weer snel herenigd worden. En daarnaast is het registreren van honden ook een verplichting! Registreren kan op DatabankHonden.nl.

EEN POLITIEK BEWOGEN JAAR...

De Raad van Beheer is een organisatie die strikt politiek neutraal is en blijft. Toch voelden wij ons in 2023 genoodzaakt om de aandacht te vestigen op belangrijke politieke ontwikkelingen op het gebied van dierenwelzijn in Nederland. In politiek Den Haag heerst namelijk altijd nog veel onwetendheid over het welzijn van (huis)dieren, en juist daar worden de besluiten genomen die de toekomst van het houden van dieren in Nederland bepalen. Ook de plannen om een verbod in te stellen voor het houden en fokken van “bijtgrage” honden laat zien dat er een gebrek aan kennis over (ras)honden is binnen de politiek.

Hieronder lichten we een aantal belangrijke politieke onderwerpen uit die gespeeld hebben gedurende het jaar. We merken ook zeker dat de politieke lobby er voor zorgt dat we gezien worden als een gesprekspartner met kennis en kunde. We worden op meerdere vlakken om input gevraagd. Een mooie uitkomst!

PawsforPolicy: interviews met politieke partijen over hondenwelzijn | Met de Tweede Kamerverkiezingen in aantocht hebben we de handen ineengeslagen met verschillende kandidaat-Kamerleden om te ontdekken welke rol huisdierenwelzijn speelt in hun verkiezingsprogramma, het #PawsforPolicy-initiatief. De kandidaten deelden hun visies, beloften en plannen om het welzijn van onze geliefde huisdieren te waarborgen. Door middel van video's hebben we dit ook met onze achterban gedeeld.

Een ander hoogtepunt van de goede contacten met de politiek was de **uitnodiging van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit om in gesprek te gaan met minister Adema**. Het bestuur ondersteund door de directeur en de dierenarts van de Raad van Beheer deelden daar de uitdagingen rondom het houden van honden. In dat gesprek werd nogmaals het onmiskenbare belang van input en kennis vanuit de praktijk door de Raad van Beheer in het vormgeven van beleid benadrukt.

We kijken met veel enthousiasme terug op alle inzichten die wij hebben mogen delen en ontvangen tijdens deze gesprekken met de politiek in 2023! Ondanks de recente veranderingen in de politieke samenstelling (door de verkiezingen) blijft de missie van de Raad van Beheer onveranderd: samenwerken aan een beter hondenwelzijn in Nederland.

NEDERLANDSE SPORT KAMPIOENEN 2023

NK FCI Agility 2023

Small	Marissa Figeë & Zeni (Time-out I'm Every Woman Dwergpoedel Abrikoos)
Medium	Marleen Koning & Csiva Czari (Kruising Pumi x Mudi)
Intermediate	Wendy Willemse & Q (Quick With My Amazing Speed Border Collie)
Large	Wendy Willemse & Draig (Legends of the Future Draig Euraid Border Collie)

NK FCI Junior Agility 2023

Small / Medium	Nienke Tessensohn & Komomar's Darcy (Komomar's a Sparkling Dark Magic Shetland Sheepdog)
Intermediatie / Large	Amy van de Voort & A Jay (Fonz Perro de la Casa Negra Belgische Herdershond, Groenendaeler)

NK FCI Obedience 2023

OB1	Marieke van der Burgt met Duitse Herdershond Kaya v.d. Hornhütte
OB2	Kelly Albers met Border Collie Heiko v. Falibano
OB3	Daniëlle Stoutjesdijk-v.d. Graaf met Border Collie Gingerbell Yes Indeed

NK Speurhonden 2024 (plaatsgevonden in 2023)

Frans van Gestel met Duitse Herdershond Paco vom Haus Tarlars

NK Werkhonden 2023

Sjacky Clossen met Duitse Herdershond Luca von Djipys Haus

NK Baanrennen 280 meter

Sheena Robin Annaperla, Italiaans Windhondje, Astrid Knaap
Leila, Whippet, W. Bakker
Old Road's Raffaello, Whippet, Molendijk-Rameijs/Yordaens
Madaki's Akashi White, Whippet, J.P. Kortenray

Marakaya's Out of Love, Whippet, L. Tienkamp
Kiss from a Rose van de Spaarne Meute, Whippet, M.
van de Velde
Madaki's Chivas Regal, Whippet, T. Van Melis Quix
Supersonic, Whippet, W. Bakker

NK Baanrennen 350 meter

Sheena Robin Annaperla, Italiaans Windhondje, Astrid Knaap
Leila, Whippet, W. Bakker
Khazri, Whippet, E. Tiemessen
Madaki's Akashi White, Whippet, J.P. Kortenray
Axel, Whippet, N. Nijhuis

Kiss from a Rose van de Spaarne Meute, Whippet, M.
v.d. Velde
Gold Run's Pink Panther, Whippet, L. Brok
Quix Supersonic, Whippet, W. Bakker
Chicka van de Sanpollia, Greyhound, C. Mensink
Bokito, Greyhound, J.W.M. Grooten

NK Coursing 2023

Manar El-Shariat, Afghaanse Windhond, H. Van Itallie
Ganim's Eve, Italiaans Windhondje, Alexandra Stout
Siphra's Every Breath You Take, Pharaoh Hound, W. Jessyan

Pasdou's Cuwan, Saluki, Wim & Marjan Scharroo
Amazing Yoshi vd Oogstlaan, Whippet, L. Tienkamp
Culann's Be Happy, Whippet, Geby & Erik Hamelers

KYNOLOGISCHE CIJFERS 2023

Kynologische kerncijfers	2021	2022	2023
Aangesloten rasverenigingen	215	211	213
Aangesloten regionale verenigingen	65	65	64
Windhondenrensportverenigingen	13	13	12
Bijzondere verenigingen	9	9	8
Aangesloten leden van de bij de Raad van Beheer aangesloten verenigingen (2023 incl. Jagersvereniging)	87.221	87.062	107.666
Bureau			
Medewerkers	40	38	39
Stamboomafgifte	39.416	31.909	30.353
Juridische zaken			
Schikkingsvoorstellen	50	45	28
Tuchtzaken	16	13	14
Zittingen Tuchtcollege	4	2	2
Geschillenzaken	3	7	4
Zittingen Geschillencommissie	2	4	4
Civiele rechtszaken	1	1	3
Opleidingen			
BFH Basiscursus Fokken en Houden van Honden / aantal modules, examens door Raad van Beheer, 2 landelijke examens	96	143	89
BFH Basiscursus Fokken en Houden van Honden / aantal examens op locatie door KC of Rasvereniging incl. module 9 VKK	6	6	4
BFH Basiscursus Fokken en Houden van Honden / aantal modules, op locatie door KC of Rasvereniging incl. module 9 VKK	190	373	161
VKK Voortgezette Kynologische Kennis mondeling examens Modules 7, 8, 10, 11 of 12	84	97	102
Exterieur & Beweging cursus	-	14	-
Exterieur & Beweging examen	-	10	7
Kynologisch Instructeur			
Benoemingen Kynologisch Instructeur	43	36	41
Benoemingen Kynologisch Instructeur niet aangesloten bij RvB	31	35	46
Herbenoeming Kynologisch Instructeur	157	69	64
Herbenoeming Kynologisch Instructeur niet aangesloten RvB	-	24	26
Totaal Kynologisch Instructeurs	524	540	596
Keurmeesterzaken			
Exterieurkeurmeesters	271	265	254
Dagen examens	9	21	30
Rasexamens totaal	33	42	52
Rassen volledige examens	11	12	16
Rassen compacte examens	29	30	35
Volledige examens	53	48	77
Geslaagd	70%	60%	64%
Gezakt	30%	40%	36%
Compacte examens	58	74	82
Geslaagd	74%	72%	85%
Gezakt	26%	28%	15%

Kynologische kerncijfers	2021	2022	2023
Exposeren met honden			
Inschrijvingen tentoonstellingen	10.384	26.331	24.300
Inschrijvingen kampioenschapclubmatches	6.718	9.308	9.535
Inschrijvingen clubmatches	118	1.526	2.424
Nederlands Kampioen totaal (NK+NJK+NVK)	850	706	3
Nederlands Werk Kampioen	7	5	6
Nederlands Coursing Kampioen	-	7	8
Nederlands Ren Kampioen	6	15	10
Gedrag			
Gedragskeurmeesters	16	16	16
Gezondheid screening testen			
HD onderzoeken	3.951	3.723	3.316
Waarvan HD onderzoeken niet-stamboomhonden	-	288	256
ED onderzoeken	2.259	2.171	2.056
Waarvan ED onderzoeken niet-stamboomhonden	-	124	108
ECVO individueel	6.700	6.738	6.456
Waarvan ECVO onderzoeken niet-stamboomhonden	-	-	104
CD onderzoeken	108	111	63
PL onderzoeken	834	864	774
Waarvan PL onderzoeken niet-stamboomhonden	-	19	31
BOAS (Cambridge methode)	-	40	18
Waarvan BOAS (Cambridge methode) niet-stamboomhonden	-	6	2
BOAS RvB	-	87	34
Oogonderzoek brachycephalen	-	135	50
Waarvan oogonderzoek brachycephalen niet-stamboomhonden	-	6	2
Sport met honden			
Agility - afgegeven startlicenties	1.467	1.542	1.787
Agility Junioren - afgegeven startlicenties	50	44	46
Agility - wedstrijden	44	68	109
Agility Wedstrijden - Junioren	12	16	13
Agility - Starts	6.466	13.514	14.425
Flyball - afgegeven startlicenties	23	101	117
Flyball - wedstrijden	-	7	6
Flyball - starts	-	450	387
FCI Obedience - afgegeven startlicenties	171	105	235
FCI Obedience - wedstrijden	5	13	13
FCI Obedience - starts	171	512	551
Keurmeesters Agility	19	25	22
Keurmeesters FCI Obedience	4	4	4
Keurmeesters Gehoorzame Hond	5	5	5
Officials Flyball	16	15	15
FCI Obedience Examens			
Aantal examens	9	10	13
Deelnemers	94	95	79

Kynologische kerncijfers**2021****2022****2023**

Windhondenrennen (cijfers afkomstig van Commissie voor de Windhondenrensport)			
(Inter)nationale baanrennen	16	26	32
(Inter)nationale coursings	6	3	10
Starts baanrennen	728	1.117	1.112
Starts coursings	279	650	997
Juryleden en baancommissarissen	31	27	33
Jacht met honden – jachthondenproeven (cijfers afkomstig van Orweja)			
Keurmeesters	60	55	56
Deelgenomen combinaties	4.802	4.932	5.246
SJP (Standaard Jachthondenproeven (Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging)	43	48	51
MAP (Meervoudige Apporteerproeven)	26	29	29
PJP (Provinciale Jachthonden Proeven)	2	4	4
Jacht met honden – veldwedstrijden (cijfers afkomstig van Orweja)			
Keurmeesters	38	39	44
Veldwedstrijden nationaal	41	66	69
Veldwedstrijden internationaal	15	19	25
Overige wedstrijden	44	53	56
Deelgenomen combinaties veldwedstrijden	1.192	2.028	2.208
Orweja Working Test (OWTen SWT)	9	10	15
Keurmeesters OWT en SWT	24	24	23
Deelgenomen combinaties OWT's en SWT'	468	572	797
Werken met honden (cijfers afkomstig van Commissie Werkhonden)			
Keurdagen	330	404	413
Keurmeesters werkhondenproeven	18	20	20
Keurmeesters Herding	3	3	3
Keurmeesters reddingshonden	5	5	4
Wedstrijden VZH, IGP en Speurhond ***	371	60	54
Examens VZH, IGP en Speurhond	180	289	235
Deelnemers examens VZH, IGP en Speurhond	1.239	2.383	2.663
Examens en wedstrijden Reddingshond	8	7	5
Deelnemers examens Reddingshond	45	57	23
Deelnemers deexamens en deelwedstrijden	104	141	281
Totaal deelnemers examens en wedstrijden	1.808	549	2.663
Communicatie & Marketing			
Aantal edities Raadar	13	14	13
Bezoeken Facebook pagina	-	28.546	89.300
Vind-ik-leuks Facebook pagina	20.392	21.060	21.485
Bezoeken LinkedIn Pagina (actief sinds maart 2023)	-	-	1.483
Volgers LinkedIn Pagina (actief sinds maart 2023)	-	-	948

* Deze zijn opgenomen in Nederlands Kampioen (NK)

*** VZH: verkeerszekere hond; IGP: Internationale Gebrauchshunden Prüfungsordnung

**** aantallen NK, NJK en NVK kunnen uit nieuwe IT applicatie nog niet apart gefilterd worden

RAAD VAN BEHEER

HOUDEN VAN HONDEN

RAAD VAN BEHEER

T 020 - 664 44 71

E INFO@RAADVANBEHEER.NL

WWW.HOUDENVANHONDEN.NL

